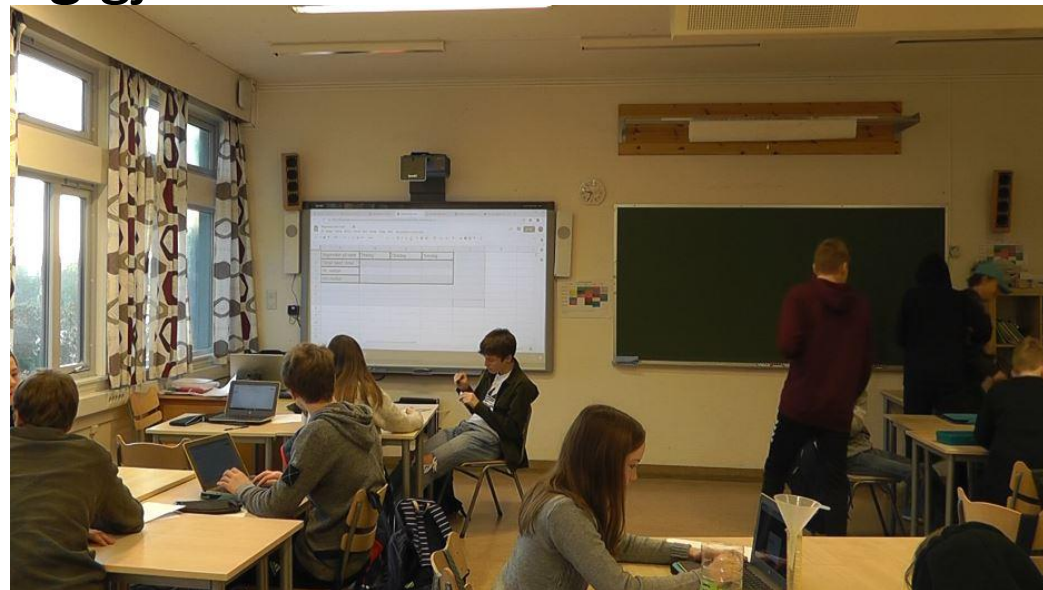

Kompleksitet i utforskende helklassesamtaler

Forskningsspørsmål:

Hvilke utfordringer oppstår når man skal **praktisere interesse for elevenes tenkning** gjennom helklassesamtaler?

Utfordringer:

Praktisere interesse for elevenes tenking gjennom helklassesamtale

22 elever i fem grupper.

I kontekst med mange elevinnspill, 22 elever på ulike faglige nivå som skal engasjeres, - og samtidig få faglig fokus og **fremdrift**

To identifiserte dilemma.

1. **Lytte** til elevenes assosiasjoner eller **utfordre** elevenes påstander
2. **lokke** eller **presse frem** begrunnelser

1. Lærer stiller spørsmål: "Formuler påstander om søvn"
2. Elevene diskuterer i gruppe og formulerer påstander på "classroom"
3. Helklassesamtale. Gruppene deler sine påstander med resten av klassen. Lærer orkestrerer forslagene.

Lytte til elevassosiasjoner

Lise påstår at søvnen påvirkes av hvordan du våkner:

Lise: Jeg hørte det at du liksom, begynner natten på morgenen, og legge et godt grunnlag for det.

Lærer: **Hvordan da tenker du?**

Lise: Nei, at liksom for å få god søvnkvalitet på, for eksempel i natt da, så begynner det allerede på morgenen med å legge et godt grunnlag for det.

Lærer: Ja, **hvordan gjør vi det da?**

Lise: Ehh..Nei sånn for eksempel ha en myk måte å stå opp på sånn at kroppen ikke frykter å stå opp på en måte?

Lærer: Ja, **hvordan kan vi få en myk start på dagen**, jeg føler jo at det er et ehh... Blir avbrutt av eleven

Lise: Nei, men ikke begynne med sån dddd, d dm, dddd, d, dm (etterligner en skrikende vekkerklokke)

Lærer: Ja, **hvilken ringerklokke skal vi ha da?**

Lise: Nei, en som man ikke kvepper av når man våkner for eksempel

Utfordre gjennom å omformulere elevpåstand

Lærer: Er det nokon som trur at søvn påvirker humør?

Kjenner du deg igjen Jonas?

Jonas: Nei.

Lærer: Ka som skjer då?

Jonas: Egentlig ingenting.

Lærer (overraska) Ingenting? Så du blir ikke påverka av det.

Lasse: Næ..

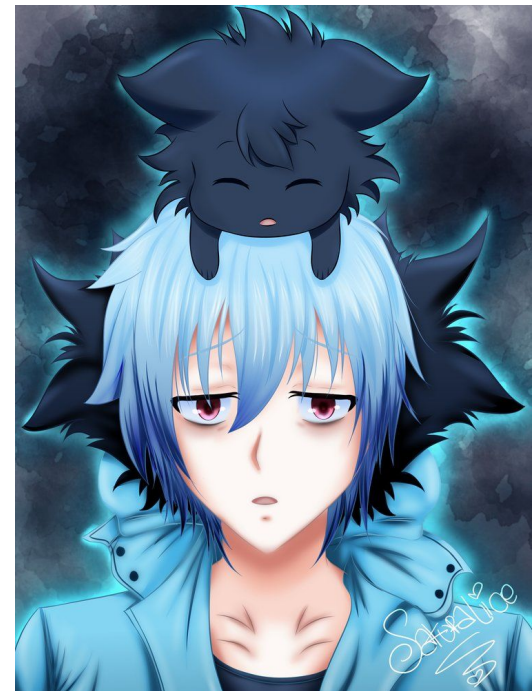
Lærer: **Så hvis du sover i tre timer hver natt så har det ingenting å si**

Lasse: Tre timar hver natt det e no e..litt for mye.

Lærer: Det er for mye?

Lasse: nei, det er litt for lite

Lærer: jamen du sa det ikke påvirker deg. Kor setter du grensa då?

Utfordre gjennom motargument

Fredrik påstår ungdom trenger mer søvn enn voksne fordi de vokser:

Vi vokser jo mer enn de voksne, så då brukar vi jo mer...

Lærer: Det er garantert folk i dette klasserommet som er ferdig utvokst, Fredrik.

 Kan de da gå ned en time i søvn?

Flere elever: ja, ja

Fredrik: Jamen du vet jo ikke om du er ferdig utvokst.

Lærer: Men hvis du vet det da.

Fredrik: Men hvordan kan du vite.

Lærer: hvis du tar en sjanse

Fredrik: Jamen... [vanskelig å høre]

Lærer: Min hvis det er voksing som er argumentet.

Fredrik: Ja, nei, glem det. Eg trekker det tilbake.

Lærer: Du må kje trekke det tilbake. Du må komme med motargument.

Fredrik: Ja eg vet det men eg innså at du hadde et poeng.

Hva når man selv vil få fram et poeng?

Hva har skjedd:
Diskusjonen handler
søvnkvalitet, og lærer
har nettopp spurt
elevene Hva
søvnkvalitet er.

Lærer: Hva er det som kan påvirke søvnkvaliteten vår?

Elev 1: Luft.

Elev 2: Kas madrass du sover på.

Lærer: Ja, ... Alle de tingene der er helt klart. **Hvis vi snakker om at de forholdene der er ideelle, sant.** Rundt i selve der du sover. Hva mer kan påvirke da?

Elev 3: Koffein?

Lærer: Ja, viss vi tenke på.. ikke på ... **Alle sånne ting, de e ideelle.** Hva e det som kan påvirke da?

Elev: Nytt forslag

Lærer: Ja altså hvis, for eksempel så kan eg sei [nytt forslag] **Det at «kor mykje eg sove».** **Det vil påvirke søvnkvaliteten.** Det er en påstand fra meg. Er det andre sånne ting?

Elevene: Ingen svar

Lyttende IRE-dialog (fra Jørgen Stange Larsen sin masteroppgave)

Lærer: Hva er det naturlig å måle nedbør i Truls?

Truls: Åja, du er fortsatt på meg ja, nå ble det vanskelig.

Lærer: Nå ble det vanskelig, da overlater vi ordet til Vetle

Vetle: milliliter.

Lærer 3: milliliter, hva ville du si Olav?

Olav: jeg skulle til å si det samme.

Lærer 3: Mmm(nikker) (gir ordet til ny elev)

Fredrik: Millimeter.

Lærer 3: Millimeter, meter? Er ikke det et lengdemål? Men hvorfor ville du målt nedbør i millimeter da?

Knut: (bryter ut) er det ikke det det står da?

Oppsummert: Dilemma

- Spørsmåla våre.
 - Åpne eller lukka
 - Enkle eller kompliserte
 - Vide eller smale
- Oppfølginga vår
 - Lytte eller utfordre
 - Dytte eller presse
 - Forklare eller løfte fram som forslag?

